

УДК 327.8:341.018

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.54.24>

МІЖНАРОДНІ АКТОРИ ТА СЕПАРАТИСТСЬКІ РУХИ: АНАЛІЗ АРХІТЕКТОНІКИ ПІДТРИМКИ

Ігор Журба

*ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
Навчально-науковий інститут соціальних і гуманітарних наук,
кафедра філософії та соціології,
вул. Івана Банка, 3, 36003, м. Полтава, Україна*

У контексті сучасних міжнародних викликів та конфліктів дослідження підтримки сепаратистських рухів міжнародними акторами є надзвичайно актуальним і важливим для розуміння динаміки та тенденцій у міжнародних відносинах і світовій політиці. Наукова стаття присвячена дослідженню політичних, економічних, військових, інформаційних та правових аспектів, які спрямовані на легітимізацію та зміцнення сепаратистських утворень міжнародними акторами. Автор зауважує, що політична підтримка сепаратистських рухів передбачає визнання їх незалежності та здійснення дипломатичних зусиль для зміцнення їхньої позиції на міжнародній арені. Економічна підтримка включає фінансові надходження, інвестиції в економіку сепаратистських регіонів, постачання необхідних ресурсів, а також відбудову інфраструктури. Військова підтримка забезпечує сепаратистам доступ до озброєння, військової техніки та навчання, що дозволяє їм вести збройну боротьбу проти урядових сил. Інформаційна підтримка використовує різні медіа-канали для впливу на громадську думку, поширення пропаганди та формування позитивного образу сепаратистських рухів серед міжнародної спільноти. Правові аспекти підтримки сепаратистських рухів міжнародними акторами включають захист прав меншин і використання міжнародних судів та організацій для легітимізації сепаратистських прагнень. Це сприяє визнанню їхніх вимог на міжнародному рівні, створюючи правові підстави для їхньої незалежності. Така підтримка може включати звернення до міжнародних судів, участь у міжнародних форумах та інших заходах, що сприяють легітимізації сепаратистських утворень.

Особливий акцент робиться на тому, що підтримка міжнародними акторами сепаратистських рухів зумовлена їхніми стратегічними цілями, які можуть включати зміну геополітичного ландшафту в певних регіонах, забезпечення стратегічних переваг, таких як доступ до природних ресурсів або контроль над важливими торговельними маршрутами. Крім того, підтримка сепаратистських рухів може бути засобом ослаблення або дестабілізації владних режимів, які розглядаються як противники або конкуренти. У деяких випадках така підтримка може мати гуманітарні мотиви, включаючи захист прав людини або забезпечення права народів на самовизначення.

Автор приходять до висновку, що розуміння цих аспектів є критично важливим для розробки ефективних стратегій міжнародного миротворення та забезпечення глобальної стабільності, адже лише комплексний підхід до вивчення підтримки сепаратистських рухів дозволить розробити ефективні механізми реагування на подібні виклики, забезпечити мир та безпеку у світі, а також запобігти ескалації конфліктів у майбутньому. Тому дослідження цієї тематики є надзвичайно важливим для міжнародної спільноти та всіх зацікавлених сторін у підтримці стабільності та безпеки на глобальному рівні.

Ключові слова: сепаратистські рухи, міжнародні актори, архітектура підтримки, стратегічні цілі.

У контексті сучасних міжнародних викликів та конфліктів, дослідження підтримки сепаратистських рухів міжнародними акторами залишається актуальним і важливим

для розуміння динаміки та тенденцій у міжнародних відносинах та політиці. Теоретичні аспекти дослідження сепаратизму з різних точок зору займають місце у наукових доробках таких зарубіжних учених, як Б. Андерсон, Е. Гелнер, Д. Л. Горовіц, К. Каннінгем, Дж. Лібл, С. Ліпсет, С. Роккан, Дж. Соренс, М. Коен та ін. Серед вітчизняних робіт, присвячених проблемам сепаратистських рухів з різних аспектів, можна назвати дослідження О. Агаркова, В. Горенкіна, К. Литвиненка, В. Олішевської, Л. Сталенної, І. Філоненко та ін. Однак необхідно зазначити, що обрана проблематика нашого дослідження – міжнародні актори і їхній вплив на сепаратистські рухи – майже не висвітлена у працях українських дослідників, що підтверджує його актуальність.

Мета нашої роботи полягає в аналізі і визначенні ролі міжнародних акторів на формування сепаратистських рухів у різних державах.

У своїй роботі ми будемо оперувати терміном «міжнародний актор», посилаючись на відомого французького соціолога Алена Турена, який розрізняє поняття «актор», «суб'єкт» і «агент». Він наголошує, що «бути суб'єктом означає прагнути стати актором, тобто змінювати своє середовище, а не залишатися в повній залежності від нього» [1]. У теорії міжнародних відносин часто використовується також термін «гравець», запозичений з інтераціоналістської соціології. Прихильники цього підходу нерідко віддають перевагу цьому терміну для позначення дійових осіб, залучених у широкі мережі світової взаємозалежності. Саме тому в літературі часто трапляються такі терміни, як «гра» («простір гри») і «ставки» (де «ставка» – це згода «гравця» з умовами та правилами гри, а головне – готовність ризикувати в ситуації невизначеності задля досягнення своїх цілей). Поняття «гравець» і «актор» часто використовуються як взаємозамінні. Що стосується терміна «міжнародний актор», то під ним розуміється будь-яка дійова особа, яка активно бере участь у міжнародних процесах. Проте, як зазначає А. Турен, якщо основна властивість суб'єкта – це бажання «не бути пішаком у системі», то особливий актора полягає у здатності діяти і змінювати своєю діяльністю навколишнє середовище. Одна з головних відмінностей актора від суб'єкта полягає у тому, що актор пов'язаний зі стратегією. По-друге, це поняття «актора» не мислиться без інтрасуб'єктивності і, по-третє, – різниця полягає у тому, що воно пов'язане з пошуком ідентичності.

Архітектоніка підтримки міжнародними акторами сепаратистських рухів залежить від різних факторів. Міжнародні актори можуть підтримувати сепаратистські рухи з метою зміни геополітичного ландшафту в певному регіоні або забезпечення стратегічних переваг, таких, як доступ до ресурсів або контроль над важливими торговельними маршрутами. Підтримка сепаратистських рухів може служити засобом ослаблення або дестабілізації владних режимів, які сприймаються як противник або конкурент для міжнародних акторів. Деякі міжнародні актори можуть підтримувати сепаратистські рухи для зміни геостратегічного балансу сил у певному регіоні або для створення буферних зон, які захищають їхні інтереси. Іноді підтримка сепаратистських рухів може бути зумовлена гуманітарними мотивами, такими, як захист прав людини або прагнення забезпечити самовизначення народів.

Міжнародні актори, в першу чергу, надають політичну підтримку сепаратистським рухам, таким чином, визнаючи їх легітимність або пропонуючи дипломатичну підтримку на міжнародній арені. Наприклад, визнання Косова низкою західних держав стало важливим політичним кроком у його виокремленні від Сербії. Саме визнання надало Косову доступ до міжнародних організацій, таких як Міжнародний валютний фонд та Світовий банк, що допомогло зміцнити його економічну і політичну позицію, хоча сам процес утвердження Косова триває і до сьогодні та характеризується «...боротьбою за міжнародну суб'єктність нової європейської держави» [2, с. 197].

В свою чергу політична підтримка, яку Туреччина надає Північному Кіпру, що проголосив незалежність у 1983 році, але визнаний лише Туреччиною, включає дипломатичні зусилля на міжнародному рівні та просування інтересів Північного Кіпру в різних міжнародних організаціях, таких як Організація ісламської співпраці, куди на сьогодні Північний Кіпр «...входить як спостерігач і планує отримати такий же статус у Тюркській Раді...» [3]. Туреччина також активно працює над тим, щоб привернути міжнародну увагу до питання невизнання Північного Кіпру та сприяти його економічному розвитку через двосторонні угоди та інвестиції.

Свого часу політична підтримка росією самопроголошених республік Абхазії та Південної Осетії, що виокремилися від Грузії, шляхом визнання їх незалежності у 2008 році після збройного конфлікту між росією та Грузією мало на меті сприяти зміцненню політичної автономії згаданих та отриманню економічної і військової допомоги з боку росії. Визнання дало можливість самопроголошеним республікам приймати участь у міжнародних переговорах та залучати ресурси для розбудови своєї інфраструктури і економіки, хоча їх незалежність досі не визнається більшістю країн світу. Більш того, з 2011 р. «...в офіційних заявах керівництва американською держави й у резолюціях Конгресу лунають звинувачення російської федерації в окупації Абхазії та Південної Осетії...» [4].

Ще одним прикладом політичної підтримки свого часу були дії Вірменії щодо самопроголошеної Нагірно-Карабаської Республіки. Хоча ця республіка не була визнана жодною країною, включаючи саму Вірменію, вона отримала значну політичну, економічну та військову підтримку від Вірменії, що дозволяла Нагірно-Карабаській Республіці утримувати свій статус-кво.

Таким чином, політична підтримка міжнародних акторів може виступати ключовим фактором у забезпеченні життєздатності та міжнародного визнання сепаратистських рухів і нових державних утворень. Політична підтримка може включати визнання незалежності, дипломатичні зусилля та інші форми співпраці, що сприяють зміцненню політичної і економічної стабільності новоутворених держав.

Сепаратистські рухи можуть отримувати фінансову підтримку від іноземних держав, що дозволяє їм фінансувати свою діяльність, зокрема й закупівлю зброї, ведення пропаганди та реалізацію соціальних програм. Так, росія утримувала сепаратистів на сході України, забезпечуючи їх необхідними ресурсами для підтримки військових операцій та функціонування адміністративних структур. Допомога включала не лише пряме фінансування, але й постачання пального, техніки, а також організацію гуманітарних конвоїв, що використовувалися більше з пропагандистською метою, ніж для підтримки цивільного населення на контрольованих сепаратистами територіях. За 2014–2018 рр. сума підтримки становила 2,9 млрд. дол. [5].

Іншим прикладом економічної допомоги є підтримка, яку отримували курдські автономні утворення від різних країн, зокрема від США. Під час боротьби проти Ісламської держави, Сполучені Штати надавали значну фінансову і матеріальну допомогу курдським силам у Сирії та Іраку [5]. Це включало постачання зброї, тренування військових кадрів, а також підтримку у відбудові зруйнованої інфраструктури. Суттєва економічна підтримка дозволила курдам утримувати контроль над значними територіями і забезпечувати стабільність у регіоні.

Фінансова підтримка Палестинської автономії з боку різних міжнародних донорів, включаючи Європейський Союз та країни-члени ООН спрямована на розвиток інфраструктури, освіти, охорони здоров'я та інших соціальних програм. Наприклад, ЄС є одним з найбільших донорів Палестинської автономії, надаючи фінансову допомогу через програми

підтримки державного управління та економічного розвитку. «З 2017 р. по 2020 р. ЄС виділив 2,3 млрд. євро допомоги палестинцям» [7].

Іран надає фінансову та військову допомогу шіїтським групам у Лівані, Сирії та Ємені, включаючи Хезболлу та хуситів. Економічна підтримка дозволяє цим групам проводити військові операції, утримувати контроль над територіями і надавати соціальні послуги місцевому населенню. Допомога включає не лише фінансування, але й постачання зброї, військової техніки, а також організацію навчання і тренування військових кадрів. Таким чином, здійснюючи «гібридну експансію на територіях із нестабільною ситуацією – від Аравійського півострова до Сирії та Афганістану...» [8].

Отже, економічна допомога міжнародних акторів відіграє ключову роль у підтримці сепаратистських рухів, надаючи їм необхідні ресурси для продовження їх діяльності. Економічна підтримка може включати прямі фінансові вливання, постачання зброї та техніки, а також організацію гуманітарних програм і відбудову інфраструктури. Економічна допомога не лише сприяє зміцненню військової спроможності сепаратистів, але й допомагає забезпечити соціальну стабільність на контрольованих ними територіях, що є важливим фактором у їх прагненні до незалежності чи автономії.

У тісному переплетенні економічна підтримка знаходиться з військовою, оскільки іноземні держави надають сепаратистським рухам зброю, військових інструкторів або, навіть, безпосередньо приймають участь у конфлікті. Прикладом може служити підтримка, яку надала росія самопроголошеним республікам Донецька і Луганська, постачаючи зброю, військову техніку та забезпечуючи підготовку військових кадрів для сепаратистів. Крім того, є численні свідчення про безпосередню участь російських військових у конфлікті, що значно посилювали бойові можливості сепаратистських формувань [9].

Ще одним прикладом є військова підтримка, яку надавали Сполучені Штати курдським силам у Сирії та Іраку. У рамках боротьби проти Ісламської держави, США надавали курдським військовим формуванням, таким, як Загони народної самооборони (YPG) та Пешмерга, значну кількість зброї, боєприпасів та військової техніки, зокрема мова йде про «... 120-міліметрові міномети, кулемети, боєприпаси та легкий військовий транспорт...» [10]. Окрім того, американські військові інструктори тренували курдських бійців та надавали їм тактичну підтримку, що значно підвищило їх бойову ефективність.

Так само Туреччина надала військову підтримку туркменським та іншим антиурядовим силам у Сирії. Ця підтримка включає постачання зброї, логістичну допомогу, а також надання медичних послуг пораненим бійцям. Турецькі військові сили також беруть участь у бойових діях на території Сирії, підтримуючи своїх союзників у боротьбі проти сирійського уряду та курдських формувань.

Сирія, взагалі, має статус місця зіткнення інтересів багатьох гравців, зокрема і росії, яка активно долучилася до воєнних дій з метою збереження Асада при владі, хоч і за рахунок достатньо великий «...у російських ЗМІ на початку операції озвучувалася цифра – близько 1,7 мільйона євро на день...» [11].

Іран активно надає військову підтримку шіїтським збройним групам у регіоні, включаючи Хезболлу в Лівані та хуситів у Ємені. Така підтримка включає постачання зброї, навчання військових кадрів та стратегічну допомогу. В 2024 р., навіть, «...зброя, призначена для «Хезболли», транспортується на судах, які прямують до Європи, але перед тим вони розвантажуються в Сирії. Іран використовує європейські порти для прикриття поставок зброї «Хезболлі... ..ліванське терористичне угруповання отримало ракети та бомби на суднах» [12]. Іранські військові інструктори та радники часто безпосередньо

залучені до планування та проведення військових операцій, що дозволяє цим групам ефективніше протистояти своїм супротивникам.

Ще одним значущим прикладом є підтримка, яку Пакистан надавав талібам в Афганістані. Протягом багатьох років Пакистан забезпечував талібів зброєю, фінансовою допомогою та притулком на своїй території, що дозволило їм утримувати свої позиції та вести затяжну партизанську війну проти урядових сил Афганістану та міжнародної коаліції. Пакистанські військові інструктори також надавали талібам навчання та тренування, що сприяло підвищенню їх військових потужностей.

Таким чином, військова підтримка міжнародних акторів є критично важливим елементом для сепаратистських рухів, оскільки вона надає їм необхідні ресурси для ведення збройної боротьби. Допомога зазвичай включає постачання зброї, військової техніки, боеприпасів, а також навчання і тренування військових кадрів. Безпосередня участь іноземних військових у конфлікті може значно підвищити бойові можливості сепаратистських сил, що сприяє їхньому успіху у досягненні політичних та військових цілей.

Міжнародні актори використовують медіа та соціальні мережі для підтримки сепаратистських рухів, поширюючи пропаганду, дезінформацію та впливаючи на громадську думку. Так, російські медіа активно використовуються для підтримки сепаратистів у різних регіонах. Наприклад, з 2014 р. російські державні телеканали, такі, як «RT» (Russia Today) та «Sputnik», часто транслювали матеріали, які підтримували сепаратистські рухи на сході України, підкреслюючи їх легітимність та критикуючи дії українського уряду. Ці медіа ресурси також поширювали наративи, що виправдовували дії сепаратистів та представляли їх як захисників російськомовного населення [13].

Іншим прикладом використання соціальних мереж для підтримки сепаратистських рухів стали російські боти, що активно використовують платформи, такі як Facebook, Twitter та YouTube, для поширення фейкових новин, маніпуляцій та пропаганди, спрямованої на підтримку сепаратистських настроїв та дискредитацію урядів країн, що протистоять сепаратизму. Наприклад, з самого початку російсько-української війни в 2014 р. російські акаунти в соціальних мережах активно поширювали дезінформацію про події на сході України, створюючи ілюзію широкої підтримки сепаратистів серед місцевого населення та міжнародної спільноти.

Інформаційна підтримка також має місце у випадку з конфліктом у Сирії. Туреччина використовує свої медіа для поширення інформації, що підтримує антиурядові сили та дискредитує курдські військові формування, які вона вважає терористичними. Турецькі медіа активно висвітлюють бойові успіхи антиурядових сил та розповсюджують негативні матеріали про курдські загони, зокрема про YPG, сприяючи формуванню негативного іміджу цих сил у міжнародному інформаційному просторі. Так, «...турецький канал «NTV» показав відео із заявою зниклого безвісти оператора каналу «Al-Nurta» Кюнейта Юнала (Cüneyt Ünal). У відео виснажений, із синцями під очима, турецький журналіст розповідає, що пересувався разом із «озброєною групою». Група журналіста зіткнулася із «сирійськими солдатами та поліцейськими», котрі взяли його у полон. При цьому оператор прямо не називав своїх викрадачів. Також не вдалося з'ясувати точну дату та час відеозйомки» [14].

Іран використовує свої медіа ресурси для підтримки союзних збройних формувань у регіоні, таких як Хезболла в Лівані та хусити в Ємені. Іранські телеканали, зокрема «Press TV» та «Al-Alam», регулярно транслюють пропагандистські матеріали, що підтримують дії цих груп, представляючи їх як борців за свободу та незалежність, а також дискредитують їхніх супротивників.

Інформаційна підтримка простежувалася і під час референдуму про незалежність Каталонії у 2017 р. Так, російські медіа та соціальні мережі активно поширювали інформацію, що підтримувала каталонських сепаратистів. Ця кампанія включала не лише пропаганду, а й дезінформацію, спрямовану на підрив стабільності іспанського уряду та посилення розколу в іспанському суспільстві. Аналогічно, російські медіа підтримували сепаратистські рухи в інших країнах Європи, таких як Шотландія та Італія, поширюючи інформацію, що сприяє їхнім сепаратистським прагненням [15].

Таким чином, інформаційна підтримка стала важливим інструментом для міжнародних акторів у сприянні сепаратистським рухам. Використовуючи медіа та соціальні мережі, вони можуть ефективно впливати на громадську думку, поширювати пропаганду та дезінформацію, що підсилює позиції сепаратистів та дискредитує уряди країн, що протистоять сепаратизму.

Міжнародні актори можуть використовувати міжнародні правові механізми для підтримки сепаратистських рухів, наполягаючи на праві народів на самовизначення або захисті прав меншин шляхом подання позовів до міжнародних судів або організацію міжнародних конференцій.

Одним із прикладів є діяльність росії, яка використовує міжнародні правові аргументи для виправдання своєї підтримки сепаратистських рухів. У випадку з Кримом росія стверджувала, що його анексія була виправданою на основі права народів на самовизначення, яке, на думку російської сторони, було реалізовано через референдум. Хоча ця позиція не була визнана більшістю міжнародного співтовариства, росія продовжувала використовувати цей аргумент у міжнародних правових дискусіях.

Іншим прикладом є підтримка Ізраїлем курдського питання. У 2017 р. під час референдуму про незалежність Курдистану в Іраку, Ізраїль відкрито підтримав право курдського народу на самовизначення. Ця підтримка була озвучена на міжнародних форумах і використовувалась як аргумент у дискусіях про легітимність референдуму. Хоча референдум не привів до незалежності Курдистану, правова підтримка з боку Ізраїлю зміцнила міжнародну увагу до цього питання.

Також варто відзначити і діяльність Європейського Союзу у підтримці прав меншин і народів на самовизначення. Наприклад, ЄС активно підтримує права косовських албанців на самовизначення, визнаючи незалежність Косова і сприяючи його інтеграції до міжнародних організацій. Європейський Союз також надає правову допомогу та проводить дипломатичні зусилля, спрямовані на захист прав меншин в інших конфліктах, зокрема на Балканах.

Ще одним прикладом використання міжнародно-правових механізмів є участь США у підтримці прав уйгурської меншини в Китаї. Використовуючи подання скарг до Організації Об'єднаних Націй та підтримуючи санкції проти китайських офіційних осіб, США наполягають на захисті прав уйгурів. Разом все це впливає сприйняття проблеми міжнародною спільнотою та тисне на Китай щодо його політики в регіоні.

Таким чином, правові аспекти захисту прав меншин шляхом використання міжнародних судів, подання позовів, організацію конференцій і дипломатичних заходів можуть використовуватися для підтримки сепаратистських рухів і допомагають легітимізувати сепаратистські прагнення на міжнародному рівні, привертаючи увагу до питань самовизначення та прав людини.

Отже, архітектоніка допомоги сепаратистським рухам з боку міжнародних акторів визначається метою останніх: змінити геополітичний ландшафт в певному регіоні або забезпечити стратегічні переваги, такі, як доступ до ресурсів або контроль над важливими

торговельними маршрутами. Підтримка сепаратистських рухів може служити засобом ослаблення або дестабілізації владних режимів, які сприймаються як противник або конкурент для міжнародних акторів. Іноді підтримка сепаратистських рухів може бути зумовлена гуманітарними мотивами, такими як захист прав людини або прагнення забезпечити самовизначення народів.

Список використаної літератури

1. Touraine Alain. A Method for Studying Social Actors. *Journal of World-Systems Research*. 2000. Volume 3. P. 900–918. URL: https://www.researchgate.net/publication/228746181_A_Method_for_Studying_Social_Actors/fulltext/00046a090cf2ed98fb42b4bc/A-Method-for-Studying-Social-Actors.pdf.
2. Павленко О. С. Позиція міжнародного співтовариства щодо самовизначення Косова (1990–2010-ті рр.): дис. ... канд. істор. наук: 07.00.02. Київ, Тернопіль, 2018. 226 с.
2. Алієв А. Північний Кіпр – турецька надія розділеного острова. URL: <https://qirim.news/news/pivnichnij-kipr-tureczka-nadiya-rozdilenogo-ostrova>.
3. Звездова О. Офіційна позиція США щодо визнання незалежності Абхазії та Південної Осетії. *Європейські історичні студії*. 2016. № 4. С. 113–125. URL: <http://eustudies.history.knu.ua/uk/olesya-zvezdova-ofitsijna-pozytsiya-ssha-shhodo-vyznannya-nezalezhnosti-abhaziyi-ta-pivdennoyi-osetiyi/>.
4. Карплюк Д. Росія припинить надавати гуманітарну підтримку «ДРН» і «ЛНР». *Главком*. 2017. 15 вересня 2017. URL: <https://glavcom.ua/news/rosiya-privinit-nadavati-gumanitarnu-pidtrimku-dnr-i-lnr-437136.html>.
5. Московець В.С. Курдське питання в американсько-турецьких відносинах. «Історія Наукові праці». 2011. Випуск 134. Том 147. С. 137–140. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/history/2011/147-134-29.pdf>.
6. У європарламенті хочуть перевірити використання грошей Палестиною. *Укрінформ*. 24.05.2021 р. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3251219-u-evroparlamenti-hocut-pereviriti-vikoristanna-grosey-palestinou.html>.
7. Войджер М. Гібридна експансія Ірану. *Український тиждень*. 2019. 10 липня. URL: <https://tyzhden.ua/hibrydna-ekspansii-iranu/>.
8. 10 років війни. Події на Донеччині, Луганщині. *Суспільне*. 2024. 22 травня. URL: <https://suspilne.media/donbas/691568-10-rokiv-vijni-hronika-podij-v-doneckij-ta-luganskij-oblastah/>.
9. Прокопчук Д. США нададуть сирійським курдам зброю попри незгоду Туреччини. *DW*. 2017. 9 травня. URL: <https://www.dw.com/uk/сша-нададуть-сирійським-курдам-озброєння-попри-незгоду-туреччини/a-38777507>.
10. Гончаренко Р. Росія п'ять років воює в Сирії і йти не збирається. *DW*. 2020. 30 вересня. URL: <https://www.dw.com/uk/rosiia-piat-rokiv-voiuie-v-syrii-i-yty-ne-zbyraietsia/a-55102901>.
11. Іранська зброя транспортується «Хезболлі» на судах на шляху до Європи. *MILITARNYI*. 2024. 15 березня. URL: <https://mil.in.ua/uk/blogs/iranska-zbroya-transportuyutsya-hezbollah-na-sudah-na-shlyahu-do-evropi>.
12. Фещенко І. Інформаційна війна як органічна складова сучасного збройно-політичного конфлікту. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2021. Вип. 13 (1). С. 96–103.
13. Турецький канал показав відео звернення зниклого у Сирії журналіста. *Детектор медіа*. 2012. 28 серпня. URL: <https://ms.detector.media/utiski-zhurnalistiv-u-sviti/post/6357/2012-08-28-turetskyy-kanal-pokazav-videozvernennya-znyklogo-u-syrii-zhurnalista/>.

14. Мельник Р. Росія створила в країнах Європи мережу пропагандистських сайтів Pravda. Детектор медіа. 2024. 8 квітня. URL: <https://detector.media/infospace/article/225191/2024-04-08-rosiya-stvoryla-v-krainakh-ievropy-merezhu-propagandystskyykh-saytiv-pravda-tspd>.

INTERNATIONAL ACTORS AND SEPARATIST MOVEMENTS: ANALYSIS OF THE SUPPORT ARCHITECTONICS

Ihor Zhurba

*Luhansk Taras Shevchenko National University,
Educational and Scientific Institute of Social and Humanitarian Sciences,
Department of Philosophy and Sociology
Ivana Banka str., 3, 36003, Poltava, Ukraine*

In the context of contemporary international challenges and conflicts the study of support for separatist movements by international actors is extremely relevant and important for understanding the dynamics and trends in the international relations and global politics. This scientific article is dedicated to examining the political, economic, military, informational, and legal aspects aimed at legitimizing and strengthening separatist entities by the so-called international actors. The author notes that political support for separatist movements involves recognizing their independence and making diplomatic efforts to strengthen their position on the international stage. Economic support includes financial contributions, investments in the economy of separatist regions, the provision of necessary resources, and the reconstruction of infrastructure. Military support ensures that separatists have access to weapons, military equipment, and training, enabling them to conduct armed struggles against government forces. Informational support uses various media channels to influence public opinion, spread propaganda, and shape the positive image of separatist movements among the international community. Legal aspects of supporting separatist movements by international actors include protecting minority rights and using international courts and organizations to legitimize separatist aspirations. This promotes the recognition of their demands at the international level, creating legal grounds for their independence. Such support may involve appeals to international courts, participation in international forums, and other activities that contribute to the legitimization of separatist entities.

The particular emphasis is placed on the fact that the support of separatist movements by the international actors is driven by their strategic goals which can include changing the geopolitical landscape in certain regions, securing strategic advantages such as access to natural resources or control over important trade routes. Additionally, supporting separatist movements can be the means of weakening or destabilizing regimes viewed as adversaries or competitors. In some cases such support may get humanitarian motives, including the protection of human rights or ensuring the right of people to self-determination.

The author concludes that understanding these aspects is critically important for the effective strategies developing for international peacekeeping and ensuring global stability, for only the comprehensive approach to studying the support of separatist movements will allow for the development of effective response mechanisms to such challenges, ensuring peace and security in the world, and preventing the escalation of conflicts in the future. Therefore, the study of this topic is extremely important for the international community and all stakeholders in maintaining stability and security at the global level.

Key words: separatist movements, international actors, support architectonics, strategic goals.